

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/37

KARAR NO : 1985/75

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber,1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Yusuf Doğan ve Arkadaşları

O L A Y : 5.9.1978 günü sanıkların birbirleriyle siyasal-ideolojik görüş ayrılığı nedeniyle memnu tabancalarıyla ateş ederek çatıştıkları ve müşteki Atilla Özkan'ın 30 gün işten kalır derecede yaralandığı fakat hangi sanığın silahından çıkan kurşunla yaralandığı aydınlığa kavuşmadığı belirtilerek müşteki sanıklar Süleyman Fidan, Feriz Doğan, Rüştü Doğan ve Şükrü Fikri Fidan'ın faili gayri muayyen şekilde öldürmeye teşebbüs suçu nedeniyle ayrı ayrı eylemlerine uyan TCK'nun 448.,463.,62., ve 6136 sayılı Yasa'nın 13.maddeleriyle ve diğer müşteki sanıklar Süleyman Güler, Ali Şakir Güler'in diğer müşteki sanıkları öldürmeye teşebbüs suçundan TCK'nun 448.,62., 6136 sayılı Yasa'nın 13.maddeleri gereğince tecziyeleri istemiyle Osmaniye Sorgu Hakimliği'nin 10.4.1979 günlü, esas 1978/42, karar 1979/16 sayısı ile sanıklar hakkında son soruşturmanın açılmasına karar verilmiştir.

Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi, 29.5.1979 gününde, 1979/80-78 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar sanıklardan Süleyman Fidan'ın temyizi üzerine Yargıtay 1.Ceza Dairesi'nin 6.12.1979 gün, 4517-4615 sayılı ilâmıyla onanmıştır.

Adana-K.Maraş-G.Antep-Adıyaman-Hatay ve İçel illeri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 10.10.1980 gününde, 1980/715-680 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla bağlantılı bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen bir görev uyumsuzluğu doğmuş, ancak bu uyumsuzluk çözülmeden dosya yeniden kendisine gelen Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi dava dosyasını yeniden esasa kaydederek duruşmaya devam etmiş ve 27.12.1982 gününde,

esas 1980/171, karar 1982/256 sayı ile sanıklar Yusuf Doğan, Feriz Doğan, Rüştü Doğan, Şükrü Fikri Fidan, Ali Şakir Güler ve Süleyman Güler'in münnet 6136 sayılı kanuna muhalefet suçlarından ötürü beraatlerine ve sanıklar Yusuf Doğan, Ali Şakir Güler ve Süleyman Güler'in öldürmeye teşebbüs suçlarından beraatlerine, sanık Süleyman Fidan'ın silahla yaralama ve 6136 sayılı Yasaya aykırı davranmak suçlarından ve sanıklar Feriz Doğan ile Şükrü Fikri Fidan'ın yaralama suçundan ötürü ve sanık Rüştü Doğan'ın da keza yaralama suçundan ötürü mahkumiyetlerine karar vermiştir.

Bu karar sanıklardan Feriz Doğan, Şükrü Fikri Fidan ve Süleyman Fidan taraflarından temyiz olunmuştur.

Yargıtay 1. Ceza Dairesi 18.10.1983 gününde, 3365-3122 sayı ile; aynen " 1- Sanık Feriz Doğan'ın süresinden sonra vaki temyiz dilekçesinin reddine, 2- Sanık Süleyman Fidan'ın temyiz şartını yerine getirmediğinden dilekçesinin reddine, 3- Sanık Şükrü Fikri Fidan'ın temyizine gelince; Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nce 29.5.1979 günü verilen görevsizlik kararı temyiz mahkemesinden geçerek onanmış, sıkıyönetim mahkemesinden 10.10.1980 günü verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir. Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararı kaldırılmadan iki mahkeme arasında selbi ihtilaf Uyuşmazlık Mahkemesi'nce giderilmeden duruşma yapılarak yazılı şekilde hüküm tesisi yasaya aykırı, sanık Şükrü Fikri Fidan'ın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden hükmün CMUK'nun 325. maddesi uyarınca temyiz etmeyen sanıklara da sirayeti suretiyle bozulmasına" karar vermiştir.

Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi, 11.2.1985 gününde, esas 1983/199, karar 1985/15 sayı ile; bütün sanıklar hakkında yargıtay bozmasına uyduktan sonra muhakemenin durmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş ve dosya C. Başsavcılığı'nın 28.2.1985 gün, 796 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Cezmi Elgin, Necati Karakış ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 22.4.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dinçer Özbilgin ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere hernekadar Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29.5.1979 günlü ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 10.10.1980 günlü görevsizlik kararları arasında bütün sanıklar yönünden olumsuz bir görev

uyuşmazlığı oluşmuş ise de; bu uyuşmazlık çözülmeyen Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi 27.12.1982 gününde, sanıklardan kimisinin mahkumiyetine ve kimisinin beraatine karar vermiş ve bu karar Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nce kimi sanıklar yönünden bozulmuştur. Bu durumda aşağıda belirtilen sanıklar ve suçlar yönünden kazanılmış haklar doğduğundan görev uyuşmazlığının öncelikle hangi sanıklar ve bunların hangi suçları yönünden çözülmesi gerektiğinin tesbiti icap eder.

Sanıklar Süleyman Fidan, Feriz Doğan, Rüştü Doğan, Şükrü Fikri Fidan, Yusuf Doğan, Süleyman Güler ve Ali Şakir Güler'e atılı suçlar öldürmeye teşebbüs ve memnu silah bulundurmaktan ibarettir.

Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi 27.12.1982 gününde, sanıklar Yusuf Doğan, Feriz Doğan, Rüştü Doğan, Şükrü Fikri Fidan, Ali Şakir Güler ve Süleyman Güler'in 6136 sayılı Yasaya muhalefet suçundan ve sanıklar Yusuf Doğan, Ali Şakir Güler ve Süleyman Güler'in de öldürmeye teşebbüs suçlarından beraatlerine karar vermiştir. Beraate ilişkin bu kararlar aleyhine temyiz kanun yoluna müracaat edilmediğinden, sanıklar Yusuf Doğan, Süleyman Güler, Ali Şakir Güler'in öldürmeye teşebbüs ve memnu silah taşıma suçları nedeniyle verilen beraat kararları ile sanık Feriz Doğan'ın memnu silah taşıma suçlarından ötürü verilen beraat kararı kesinleşmiş ve sanıklar haklarında bir kazanılmış hak doğmuştur.

Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nin yukarıda belirtilen 27.12.1982 günlü kararı ile; sanıklardan Süleyman Fidan yaralama ve memnu silah taşıma suçlarından, sanık Feriz Doğan, Rüştü Doğan ve Şükrü Fikri Fidan da yaralama suçu nedeniyle mahkum olmuşlardır.

Bu mahkumiyet kararı sanıklardan Feriz Doğan, Süleyman Fidan, ve Şükrü Fikri Fidan taraflarından temyiz edilmiş ve Yargıtay 1. Ceza Dairesi 18.10.1983 gününde, sanık Feriz Doğan'ın temyiz dilekçesinin süre yönünden ve Süleyman Fidan'ın temyiz dilekçesinin şartın yerine getirilmemesi yönünden reddine karar vermekle beraber sanık Şükrü Fikri Fidan'ın temyizi üzerine evvelce oluşan görev uyuşmazlığının çözülmesi gerektiğine değinerek ve temyiz etmeyen sanıklara da sirayet etmek suretiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Bu durumda kazanılmış haklara dokunulamıyacağı hususu Ceza Usul Hukuku'nun ana ilkelerinden olduğu cihetle Yargıtay bozmasının haklarında beraat kararı verilip, kanunun yoluna gidilmemekle kesin hüküm haline gelen bu kararlara konu olan suçlara ilişkin olarak yukarıda hüviyetleri açıklanan sanıklara sirayetine olanak yoktur.

Bu itibarla olumsuz görev uyuşmazlığının sanıklar Süleyman Fidan, ile Feriz Doğan, Rüştü Doğan ve Şükrü Fikri Fidan'ın mahkumiyet kararı verilen suçlarına ilişkin

olarak çözülmesi gerekmektedir. Tabiidirki saptanacak görevli mahkemece bu sanıkların da Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nce 27.12.1982 günü verilen mahkumiyet hükmü aleyhine temyiz kanun yoluna gidilmediğinden mahkumiyet miktarları yönünden kazanılmış hakları da gözönünde tutulacaktır.

Yukarda belirlenen sanıklara atılı suçlar Osmaniye İlçesini de kapsamına alarak Adana ilinde 26.12.1978 günü ilan olunan sıkıyönetimden üç aydan daha evvel 5.9.1978 günü işlenmiştir.

Dava konusu bu suçlar siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Ancak suçların 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde organik ve örgütsel bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29.5.1979 günlü, 1979/80-78 sayılı görevsizlik kararının sanıklardan Feriz Doğan, Rüştü Doğan, Şükrü Fikri Fidan'ın öldürmeye teşebbüs suçlarına ve Süleyman Fidan'ın öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı Yasaya aykırı davranma suçlarına ilişkin olmak üzere kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

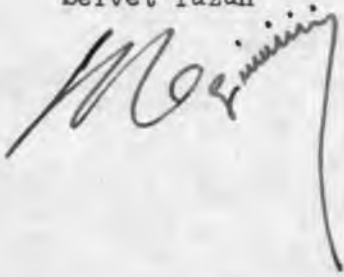
S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, ancak Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nce verilen sanıklardan Süleyman Güler Ali Şakir Güler ve Yusuf Doğan haklarındaki tüm suçlarına ilişkin beraat ve sanıklardan Feriz Doğan, Rüştü Doğan ve Şükrü Fikri Fidan haklarındaki 6136 sayılı Kanunun 13.

.../...

maddesinin ihlali suçuna ilişkin beraat kararlarının sanıklarca temyiz edilmemekle kesinleştiği dava dosyası münderecatından anlaşıldığından, bu nedenlerle Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29.4.1979 günlü, 1979/80-78 sayılı görevsizlik kararının sanıklardan Süleyman Fidan'ın adam öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı Kanunu'nun 13. maddesini ihlal ve diğer sanıklar Feriz Doğan, Rüştü Doğan ve Şükrü Fikri Fidan'ın ise adam öldürmeye teşebbüs suçlarıyla ilgili kısımlarının kaldırılmasına 22.4.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

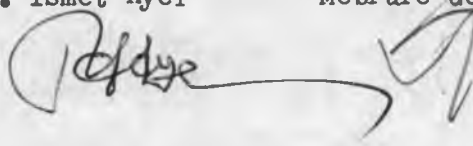
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

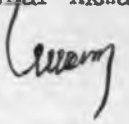
Üye

Mebrure Gözdemir

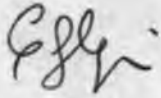
Üye

A. Mazhar Akman

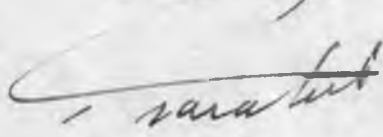
Üye

Cezmi Elgin

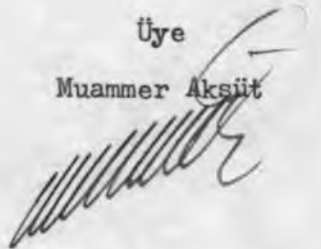
Üye

Necati Karakış

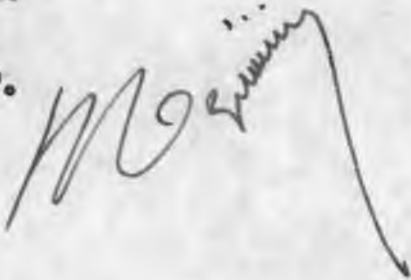

Üye

Muammer Aksüt

g/T.

Bu kararın Resmî gazete'de
yayımlı uygundur.
Başkan